

TÜRKİYE 21. ULUSLARARASI MADENCİLİK KONGRESİ SONUÇ BİLDİRGESİ

TMMOB Maden Mühendisleri Odası tarafından düzenlenen Türkiye 21. Uluslararası Madencilik Kongresi 6-8 Mayıs 2009 tarihlerinde Antalya’da gerçekleştirilmiştir.

Ülkemizde ve dünyada madencilik sorunlarının incelenmesi ve tartışılması, bilimsel ve teknik gelişmelerin geniş kitlelere aktarılması, araştırmacılar, işletmeciler, firma temsilcileri ve yöneticiler arasında yakın bir iletişimin sağlanmasını amaçlayan kongrede 34’ü yabancı 114 bildiri sunulmuştur. 17 ülkeden toplam 560 delegenin katıldığı Kongrenin 2. günü “Dünyada Yaşanan Küresel Mali Kriz ve Türkiye Madencilik Sektörüne Etkileri” konulu başlıklı bir panel gerçekleştirilmiştir. Ayrıca 25 firmanın katıldığı bir sergi açılmıştır.

Üç gün süren Kongrede dile getirilen görüş ve öneriler ana başlıklarıyla aşağıda özetlenmiştir:

1- Her tür ekonomik faaliyette olduğu gibi madencilik faaliyetlerinde de amaç, insanın refah ve mutluluğudur. İnsan onuruna ve emeğine saygı, madencilik faaliyetlerinin planlanma ve uygulanmasında hareket noktası olmalıdır. Kamu yararı öncelikli olarak göz önünde tutulmalıdır.

2- Anayasanın 168. maddesine göre madenler devletin hüküm ve tasarrufu altındadır. Emperyalist ülkelerin ve çokuluslu şirketlerin, başka ülkelerin doğal kaynaklarını kendi menfaatleri doğrultusunda kullanmak için her türlü yolu denedikleri bilinmektedir. Bu durum göz önüne alınarak doğal kaynaklarımız talan ve yağmaya karşı korunmalı, pazarlık konusu yapılmamalıdır.

3- Odamız; bilimin toplumsal yaşamla içselleştirilmesi olarak algıladığı başta bu kongremizi ve diğer bilimsel etkinliklerini, özellikle son dönemlerde bilim ve bilimsel düşüncenin yerine konulmaya çalışılan doğma ve hurafeye karşı sürdürme kararlılığındadır.

4- Bir yaşam hakkı olan suyun ticarileştirilmesine karşı çıkmak ve su kaynaklarımızın kamu yararı doğrultusunda insanı merkezine alan bir planlama anlayışı ile kamu eliyle yönetilmesini sağlamak en temel görevlerimizden biri olmalıdır.

5- Dünyada uygulanan yanlış politikaların sonucu olarak başlayan küresel kriz, ülkemizdeki bütün sektörler gibi madencilik sektörünü de çok olumsuz etkilemiştir. Küçük maden firmalarının büyük bir kısmı saha ve işletmelerini büyük firmalara devretmek zorunda kalmıştır. Büyük firmaların bir kısmı ise bazı maden işletmelerini ya kapatmışlar ya da aralıklı olarak işletmektedir. Madencilik sektöründeki işsizlik rakamları kesin olarak belli olmamasına karşın, yaklaşık 600 maden mühendisi ve 20.000 maden çalışanı işsiz kalmıştır.

6- Madencilik sektöründe bir çok çalışan işini kaybetmiştir. Üretimin düşmemesi ve işsizliğin artmaması için madencilik desteklenmelidir. Üretilen ve mamul madde haline getirilen madenlerin ülke içerisinde tüketimini sağlayacak düzenlemeler yapılmalıdır. Giderek büyüyen işsizlik sorununun çözümü için kamu eliyle acil olarak istihdam yaratma uygulamaları başlatılmalı ve istihdama olumlu katkıları olacak projeler desteklenmelidir. Bu yapıların verimli çalışmasını sağlayacak mekanizmalar oluşturulmalıdır

7- Türkiye; toplam enerjide % 74, petrolde % 93 ve doğal gazda ise % 97 oranında dışa bağımlı bir ülke durumundadır. Elektrik üretimi içerisinde doğal gazın payı hızla artmakta ve bugün % 55’e ulaşmıştır. Başta elektrik üretimi olmak üzere birincil enerji tüketiminde tek bir

kaynağa bu derece bağımlı olmanın son derece riskli olduğu açıktır. Bu tablo bile enerjide planlamanın, yerli kaynaklara yönelmenin önemini net olarak göstermektedir. Ancak, mevcut enerji yönetiminin planlamalarında bilimsellik ya da rasyonelliğin olduğunu söylemek mümkün değildir. Ülkemizin içine girdiği ekonomik krizlerde enerji yönetiminin payı, ciddi olarak sorgulanmalıdır.

8- Yıllardır söylenmesine rağmen özel sektör ülkemizdeki kömürlere dayalı santral yapımını gerçekleştirememiş ya da değişik nedenlerle gerçekleştirmemiştir. Bu nedenle kamu, ülkemiz kömürüne dayalı santrallere bir an önce yatırım yapmalıdır.

9- Türkiye'nin linyite dayalı 18 bin megavatlık kapasite ile 120 milyar kilovat saatlik üretim yapabilmesi mümkünken, linyitin toplam elektrik üretimi içindeki payı yüzde 21'e gerilemiştir. Yerli kaynağımız tam olarak değerlendirilemezken son zamanlarda ithal kömüre dayalı yeni termik santrallerin kurulmasının gündemde olmasını anlamak mümkün değildir.

10- Ülkemizin hidrolik kaynaklarının büyük bir kısmı değerlendirilmeyi beklemektedir. Rüzgar atlasıyla 48 bin megavatlık potansiyel açıklanmış olmasına rağmen % 1'lik üretimden söz edebilmek bile mümkün değildir. Türkiye'nin jeotermal enerji alanında Avrupa'nın en zengin kaynak potansiyeline sahip ülkesi olduğu söylenirken, bu alana yönelik birkaç örnek dışında neredeyse ciddi yatırım bulunmamaktadır. Ülkemizin güneş ve biyoenerjideki potansiyeli de yerli ve yenilenebilir kaynaklar arasında değerlendirilebilir bir miktarı oluşturmaktadır.

11- Madencilik sektöründe aramadan uç ürüne kadar her aşamada ileri teknoloji kullanımı amaçlanmalıdır. Üretim ve kaynak performansının iyileştirilmesine ve yeni ürünlerin elde edilmesine yönelik olarak yeni gelişen teknolojilerin kullanımı, bu sektörün ülke kalkınmasına katkısı bakımından kritik önemdedir. Bu nedenle sektörde yüksek teknoloji kullanımı ve üretilmesine yönelik araştırma-geliştirme çalışmalarına öncelik verilmelidir. Maden üretiminde uç ürün eldesi için gereken yatırım ve projeler desteklenmesi, ara ürün ve hammadde ihracatından vazgeçilerek iç tüketime yönelik entegre tesislerin endüstrisinin kurulması devlet politikası olmalıdır. Böylece hem katma değer yaratılmış olacak hem de yaşanabilecek krizlerin sektörümüze etkisi azaltılmış olacaktır. İleri üretim teknolojilerinin geliştirilmesi ve kullanımı, daha temiz ve daha etkin madencilik süreç ve ürünlerinin temini bakımından önkoşuldur.

12- Maden aramaları uzun yıllardır ihmal edilmiştir. Aramalarla ilgili etkin yasal ve yönetsel yapıların hızla tesisi ve çağdaş teknolojilerin kullanıldığı arama faaliyetlerinin, kamu denetiminde ve mutlaka rasyonel bir stratejik plan çerçevesinde yürütülmesi gerekmektedir.

13- Son zamanlarda Madencilik Piyasası Kanun Tasarısına yönelik çalışmalar yapılmaktadır. Yapısal değişiklikleri içeren bu tür yasalar hazırlanırken Odamızın ve ilgili diğer tarafların görüşlerinin alınmasıyla yetinilmemeli, bu görüşlerin yasada yer alması da sağlanmalıdır. Meslektaşlarımızı ve sektörü çok yakından ilgilendiren bu yasa tasarısı tüm tarafların katılımıyla tartışılmalı, oldubittiye getirilmemelidir

14- Ciddi bir planlama çerçevesinde öz kaynaklarımızın kullanımı öncelikli olarak, ekonomik kalkınmaya ve yoksulluğun azaltılarak gelir dağılımının düzeltilmesi hedeflerine yönlendirilen bir "madencilik politikası" oluşturmak, gerek toplumun yararı, gerekse madencilik sektörünün gelişimi bakımından son derece büyük önem taşımaktadır.

15- Odamızın gerçekleştirdiği kongre,sempozyum v.b. etkinlikler meslek içi eğitim ve oğretimde önemli bir görevi yerine getirmektedir. Üniversitelerimiz ve sektör tarafından da desteklenen bu ve benzeri etkinlikleri sürdürmek Odamızın en önemli görevleri arasındadır.

Kamuoyuna saygıyla duyurulur.

TMMOB

MADEN MÜHENDİSLERİ ODASI

YÖNETİM KURULU

11 Mayıs 2009